

Δημόσιον: 31/12/2013
 Δικαστήριο: Εφετείο Αθηνών
 Τμήμα: 4^ο Μονομελές
 Δικάσιμος: 5-2-2013
 Συνεκδίκαση Αρ. Πιν: 44 και 45
 Διάδικος:

7770

- 1) ΠΙΝ 44: ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΕΣ: [REDACTED] κλπ
 κατά [REDACTED]
 ΕΦΕΣΙΒΑΛΗΤΩΝ: [REDACTED] κλπ
- 2) ΠΙΝ 45: ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΕΣ: [REDACTED]
 κατά [REDACTED]
 ΕΦΕΣΙΒΑΛΗΤΩΝ: [REDACTED] κλπ

Ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου εκκρεμούν: α) η από 13-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. [REDACTED]) έφεση των εναγόντων κατά των εναγομένων και β) η από 28-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. [REDACTED]) έφεση των ως άνω εναγομένων κατά των ως άνω εναγόντων, οι οποίες στρέφονται κατά της υπ' αριθμ. 153/2012 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε αντιμωλία των διαδικών, κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 666 παρ. 1, 667, 670, 671 παρ. 1-3, 672 και 673-676 ΚΠολΔ, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 681 Δ' ΚΠολΔ. Οι εφέσεις αυτές έχουν ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα, με την κατάθεση τους στην γραμματεία του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου στις 14-2-2012 και 1-3-2012 αντίστοιχα, προ πάσης επίδοσης και πριν από την παρέλευση τριετίας από την δημοσίευση [18-1-2012] της εκκαλουμένης απόφασης, εφόσον από το στοιχείο του φακέλου της δικογραφίας δεν προκύπτει επίδοση αυτής, ούτε οι διάδικοι επικαλούνται τέτοια επίδοση [άρθρα 495 επ. ,511,513 παρ. 1 περ.β', 516 παρ.1' 517 εδ.α', 518 παρ.2 και 520 παρ.1 ΚΠολΔ]. Πρέπει, επομένως, να γίνει τυπικά δεκτή [άρθρο 532 ΚΠολΔ] και να εξεταστεί περαιτέρω το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων αυτής, κατά την ίδια διαδικασία [άρθρα 664 επ. ΚΠολΔ] κατά την οποία εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση [άρθρο 533 του ίδιου κώδικα].

Οι εναγόμενοι - εκκαλούντες-εφεσίβλητοι, παραδεκτώς με τις προτάσεις τους που κατέθεσε εμπροθέσμως κατά την συζήτηση της υπόθεσης, ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, άσκησαν πρόσθετους λόγους εφέσεως με το αίτημα επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση που βρίσκονταν πριν εκτελεστεί η πρωτόδικη απόφαση, οι οποίοι (πρόσθετοι λόγοι) αφορούν στα κεφάλαια της εκκαλουμένης απόφασης, τα οποία προσβάλλονται με την ένδικη έφεση. Πρέπει, επομένως, να γίνουν τυπικά δεκτοί [άρθρα 520 παρ.1 και 674 παρ.2 του Κ.Πολ.Δ] και να εξετασθούν περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο αυτού, συνεκδικαζόμενοι με τις ένδικες εφέσεις, λόγω της πρόδηλης μεταξύ τους συνάφειας [άρθρα 246 και 524 παρ.1 του Κ.Πολ.Δ].

Οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούντες – εφεσίβλητοι με την από 25-5-2011 (αύξ. Αριθμ. Καταθ. 3202/2011) αγωγή τους ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ισχυρίστηκαν ότι την 13-10-2010 απεβίωσε, συνεπεία ατυχήματος κατά τη διάρκεια της εργασίας του ο [REDACTED], σύζυγος της πρώτης, πατέρας της δεύτερης, τέταρτης και έκτης των εναγόντων και παππούς των ανηλίκων [REDACTED] και της αβάπτιστης θυγατέρας της τέταρτης των εναγομένων. Ακολούθως εκθέτει ότι ο αποβιώσας είχε προσληφθεί από την πρώτη εναγόμενη εταιρία, η οποία είναι βιομηχανία παραγωγής σιδήρου, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, ως εργατοτεχνίτης, σε καθορισμένη θέση εργασίας. Οτι την 13-10-2010, κατά την μεταφορά του κάδου με το τηγμένο μέταλλο με την γερανογέφυρα από τον φούρνο τήξης του μετάλλου προς τη μηχανή χύτευσης, έσπασαν τα συρματοσχοίνα της γερανογέφυρας, με αποτέλεσμα την πλήρη ανατροπή του κάδου, το άδειασμα όλου του περιεχομένου του στο δάπεδο, και το θάνατο του [REDACTED], όπως αναλυτικά περιγράφεται στο αγωγικό δικόγραφο. Οτι η πρόκληση του ατυχήματος οφείλεται σε δόλο άλλως σε αμέλεια της πρώτης εναγομένης, η οποία δια των προστηθέντων οργάνων της (δεύτερος έως τέταρτος των εναγομένων) παρέλειψαν υπαπίως να τηρήσουν τους ειδικούς όρους ασφαλείας στον χώρο εργασίας. Με βάση δε τα παραπάνω ζήτησε, να υποχρεωθούν, με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, οι εναγόμενοι, εις ολόκληρον ο καθένας, να του καταβάλουν α) το ποσό των 800.000 ευρώ σε έκαστη της πρώτης, δεύτερης, τέταρτης και έκτης των εναγόντων, β) το ποσό των 100.000 ευρώ στους δεύτερη και τρίτο εξ αυτών για λογαριασμό του ανηλικού τέκνου τους και εγγονής του αποβιώσαντος [REDACTED], γ) το ποσό των 100.000 ευρώ στους τέταρτο και πέμπτο εξ αυτών αυτών για λογαριασμό εκάστων των ανηλικών τέκνων τους και εγγονών του αποβιώσαντος [REDACTED] και της αβάπτιστης θυγατρός τους, γεννηθείσα την 9-4-2011, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του [REDACTED], με το νόμιμο τόκο από την 30-10-2010, ημερομηνία θανάτου του ως άνω, άλλως από την επίδοση της αγωγής έως και την εξόφληση. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η αγωγή ως προς το κεφάλαιο αυτής περί χρηματική ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης και υποχρεώθηκαν οι εναγόμενοι να καταβάλλουν εις ολόκληρο έκαστος στη πρώτη ενάγουσα το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, στη δεύτερη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, στη δεύτερη και στον τρίτο εκ των εναγόντων ως ασκούντων από κοινού τη γονική μέριμνα του ανηλικού τέκνου τους [REDACTED], το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, στην τέταρτη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, στην τέταρτη και στον πέμπτο των εναγόντων ως ασκούντων από κοινού τη γονική μέριμνα των ανηλικών τέκνων τους [REDACTED] και της αβάπτιστης θυγατέρας τους το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για έκαστο και στην έκτη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, νομιμότοκα από την επομένη της επίδοσης της αγωγής και μέχρι την πλήρη εξόφληση. Κατά της

Από τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 551/1914, που κωδικοποιήθηκε με το Β.Δ. της 24-7-25-8-1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρ. 38 Εισ.Ν.Α.Κ.), προκύπτει ότι εργατικό σύστημα, δηλαδή σύστημα από βίαια συμβιβάν που επιφέρει σε εργασία ή υπάλληλο των αναφερόμενων στο άρθρο 2 του δ.ν. νόμου επιχείρηστων, θεωρείται και ο θάνατος ή ο τραυματισμός του μισθωτού εξαιτίας έκτακτης και αιφνίδιας επεξεργασίας του παθόντος, αλλά συνδεόμενου με την εργασία του, λόγω της εφικτικότητας του κατά την εκτέλεση ή τη σφοδρή ή εκτέλεση αυτής. Λεπαιτέρω, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 814, 932 του ΑΚ και 1 και 16 του δ.ν. Ν. 551/1914, προκύπτει ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική βλάβη οφείλεται και επί εργατικού συστήματος όταν συντρέχουν οι όροι της δικαιοπραξίας. Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 16 παρ. 4 του Ν. 551/1915, κατά την οποία επί εργατικού συστήματος το συντρέχον παθόντος του παθόντος (άρθρο 300 ΑΚ) πρέπει να καθίσταται υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων της παραπάνω διάταξης του άρθρου 16 παρ. 4 του Ν. 551/1915 (βλ. ΑΠ 1667/1998, ΕΡΕΥΔ 2001.137, Εφεθκ 2422/2001, Αφμ 2002.73). Λεπαιτέρω, για να δικαιούται ο παθών σε εργατικό σύστημα και σε περίπτωση θανάτου αυτού, οι εμπόλυντες ούζυλος και συγγενικά πρόσωπα αυτού, χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική βλάβη, οφείλει να συντρέξει στην επέλευση του συστήματος παθόντος ή του κυρίου του έργου ή των προστηθέντων από αυτούς (άρθρο 922 ΑΚ), με την έννοια της διατάξεως του άρθρου 814 ΑΚ, δηλαδή αρκεί να συντρέξει οποιοδήποτε αιτιώδης του άρθρου 814 ΑΚ, οηλαδή αρκεί να προσ την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1914 (Ο.Α.Δ.Τ. 18/2008, ΑΠ 937/2011, Ζ 814/2011, 260/2011. Τέτοιο πταίσμα, κατά τις λεγόμενες διατάξεις θεμελιώνεται και από τη μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 662 ΑΚ, το οποίο οφείλει ότι το εργοδότης οφείλει να διαρρυθμίσει τα σχετικά με την εργασία και με τον χώρο της, καθώς και τα σχετικά με την διαμονή, τις εγκαταστάσεις και τα μηχανήματα ή εργαλεία, έτσι ώστε να προστατεύεται η ζωή και η υγεία του εργαζομένου», καθώς και η παραπάνω και μόνον της διατάξης αυτής και της με αυτήν καθιερούμενης σύμβασης υγιεινής πρόνοιας του άρθρου 1915 του Ν. 551/1914, που έχει ως συνέπεια την βλάβη του σώματος ή της υγείας του

αποφασίζοντας αυτής παραπονούνται οι εν λόγω, για λόγους δικαστήριο και ζητούν την εξασφάλιση αυτής (εκακονομήνης) και την καθ' ονομασίαν απόρριψη της αγωγής του ανηλίκου τους ενόχους. Επίσης, ο εκκαλών-ενδών με την έφεση του παραπονείται κατά της ίδιως απόφασης για κακή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητώντας την καθ' ονομασίαν παραδοχή της αγωγής του.

εργαζομένου συνιστά, με την προϋπόθεση ότι οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη κ.λπ., αδικοπραξία (ΑΠ 1116/2011, ΑΠ 127/2011, ΑΠ 47/2010 ΝΟΜΟΣ). Εξάλλου, γενικά μέτρα ασφαλείας, που πρέπει να τηρούν όλοι οι εργοδότες καθορίζονται με τον Ν. 1568/1985 «Υγιεινή-Ασφάλεια εργαζομένων», οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 αυτού. Ειδικότερα, με τον νόμο αυτό ορίζονται και τα εξής: α) Ο τεχνικός ασφαλείας ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων πριν από τη λειτουργία τους καθώς και την παραγωγική διαδικασία και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων (άρθρο 6 παρ. 2β). β) για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας ο τεχνικός ασφαλείας έχει υποχρέωση να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων ασφαλείας (άρθρο 7 παρ.1, βλ. ΑΠ 545/2010, ΑΠ 440/2007 ΝΟΜΟΣ). Ακόμη, με το ΠΔ 17/1996 για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί της ασφαλείας και υγιεινής των εργαζομένων προς τις διατάξεις των Οδηγιών 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ και το οποίο εφαρμόζεται σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα (βιομηχανικές, γεωργικές, εμπορικές κλπ), προβλέπονται τα εξής: στο άρθρο 2 αριθ. 6 ορίζεται ότι ως πρόληψη θεωρείται το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων, που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθόλα τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων, στο άρθρο 7 παρ. 1, 5 και 7 περ. ε του ΠΔ, ότι ο εργοδότης υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας, καθώς και ότι ο εργοδότης στα πλαίσια των ευθυνών του λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων, εφαρμόζει δε τα ως άνω μέτρα με βάση καθοριζόμενες γενικές αρχές πρόληψης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο, που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες της εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία, στο άρθρο 4 του ΠΔ και με τις εκεί προϋποθέσεις, ότι ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, οι οποίες μπορούν να παρέχονται και από επιχειρήσεις ή νομικά πρόσωπα έξω από την επιχείρηση (βλ. και άρθρο 5), στο άρθρο 7 παρ. 8 του ως άνω ΠΔ ότι ο εργοδότης οφείλει να εκτιμά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων κατά την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας, την διαρρύθμιση των χώρων εργασίας κ.τ.λ., στο άρθρο 8 αυτού ότι ο εργοδότης οφείλει να έχει στην διάθεση του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κινδύνων και να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει

να ληφθούν, στο άρθρο 9 ότι ο εργοδότης οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα όσον αφορά τις πρώτες βοήθειες, την πυρασφάλεια και την εκκένωση των χώρων από τους εργαζομένους οργανώνοντας την κατάλληλη υποδομή, με τον ορισμό, μεταξύ άλλων, των εργαζομένων που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή των μέτρων αυτών, και εξασφαλίζοντας τις κατάλληλες διασυνδέσεις με αρμόδιες εξωτερικές υπηρεσίες κ.τ.λ., στο άρθρο 11 ότι ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποι τους στην επιχείρηση να λαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία, τα λαμβανόμενα μέτρα και τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας και για τον τρόπο εφαρμογής της από την επιχείρηση, και στο άρθρο 12 ότι ο εργοδότης εξασφαλίζει σε κάθε εργαζόμενο κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας ιδίως με την μορφή πληροφοριών και οδηγιών κ.τ.λ. (βλ. ΟΛΑΠ 31/2009, ΑΠ 545/2010, ΑΠ 1781/2009 ΝΟΜΟΣ). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ΠΔ 395/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους», όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΠΔ 89/1999 και με το ΠΔ 304/2000 «Ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εξοπλισμός εργασίας που τίθεται στη διάθεση των εργαζομένων μέσα στην επιχείρηση ή και την εγκατάσταση να είναι κατάλληλος για την προς εκτέλεση εργασία ή κατάλληλα προσαρμοσμένος προς το σκοπό αυτό, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων κατά τη χρησιμοποίησή του. 2. Κατά την επιλογή του εξοπλισμού της εργασίας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί, ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συνθήκες και τα χαρακτηριστικά της εργασίας, τους κινδύνους που υπάρχουν στην επιχείρηση, ιδίως στις θέσεις εργασίας, για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, τους κινδύνους που ενδέχεται να προστεθούν λόγω της χρησιμοποίησής του εν λόγω εξοπλισμού εργασίας καθώς και έγγραφη γνώμη του τεχνικού ασφαλείας. 3. Όταν δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστεί πλήρως, κατά τον τρόπο αυτό η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων κατά τη χρησιμοποίησή του εξοπλισμού εργασίας, ο εργοδότης λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να περιορίσει τους κινδύνους στο ελάχιστο». Σύμφωνα με το άρθρο 4 Α παρ. 4 «ο εργοδότης μεριμνά ώστε στους εξοπλισμούς εργασίας, τους υποκείμενους σε επιδράσεις, που προξενούν φθορές ικανές να οδηγήσουν σε επικίνδυνες καταστάσεις να διενεργούνται α) περιοδικοί έλεγχοι και ενδεχομένως περιοδικές δοκιμές, β) έκτακτοι έλεγχοι, κάθε φορά που σημειώνονται έκτακτα γεγονότα, που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια του εξοπλισμού εργασίας, όπως μετατροπές, ατυχήματα, φυσικά φαινόμενα, μακρές περιόδους αχρησίας, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των προδιαγραφών ασφαλείας και υγείας, καθώς και η έγκαιρη διάγνωση και αποκατάσταση των φθορών αυτών», την παρ. 5 «οι έλεγχοι και οι δοκιμές της παρ. 4 πραγματοποιούνται είτε από αναγνωρισμένους φορείς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία είτε από τα αρμόδια πρόσωπα, που είναι υπεύθυνα για την επίβλεψη της λειτουργίας και συντήρησης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων

σύμφωνα με το Ν. 6422/1934 και τα κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντα διατάγματα και για τις περιπτώσεις των εγκαταστάσεων, όπως στις διατάξεις αυτές καθορίζεται, με την παρ. 6 «οι έλεγχοι και οι δοκιμές της παρ. 4 πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης και με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων. Τα αποτελέσματα των ελέγχων και δοκιμών καταχωρούνται με λεπτομέρειες στο αρχείο συντήρησης των εξοπλισμών της επιχείρησης ή/και στο ειδικό βιβλίο συντήρησης εφόσον προβλέπεται ή εκδίδεται σχετική βεβαίωση». Επίσης, σύμφωνα με το Παράρτημα II παρ. 3.1.3 πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, ώστε να μην υπάρχουν εργαζόμενοι κάτω από αναρτημένα φορτία, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για την καλή διεξαγωγή των εργασιών. Δεν επιτρέπεται η διέλευση αναρτημένων φορτίων πάνω από προστατευμένους χώρους εργασίας, στους οποίους ευρίσκονται συνήθως εργαζόμενοι. Στην περίπτωση που η καλή διεξαγωγή δεν μπορεί να εξασφαλισθεί διαφορετικά, πρέπει να καθορίζονται και να εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες. Επιπλέον, με το άρθρο 4 της ΥΑ 32142/1957 «Κανονισμός Μέτρων Ασφαλείας εις εργοστάσια Χαλυβουργίας» ορίζεται «οι επιφορτισμένοι με τη συντήρηση των ανυψωτικών μηχανημάτων υποχρεούνται άπαξ τουλάχιστον κάθε εβδομάδα να ελέγχωσι την καλήν κατάστασιν και λειτουργίαν των συρματόσχοινων, να αναφέρωσι δε εγγράφως εις τον αρμόδιον τεχνικόν το αποτέλεσμα του διενεργηθέντος τούτου ελέγχου καταχωρώντες άμα τούτο εις ειδικώς τηρούμενον βιβλίο ελέγχου». Επίσης, κατά το άρθρο 7 του ΠΔ 16/ΦΕΚ Α 10/1996, που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 89/654/ΕΟΚ «για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων ο εργοδότης πρέπει παράλληλα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν. 1568/1985 να φροντίζει 1. Να διατηρούνται ελεύθεροι τόσο οι διάδρομοι κυκλοφορίας, που οδηγούν στις κανονικές εξόδους και στις εξόδους κινδύνου, για να μπορούν να χρησιμοποιούνται ανά πάσα στιγμή», κατά την παρ. 4.2.1 του Παραρτήματος II «οι οδοί διαφυγής και οι εξοδοί κινδύνου πρέπει να διατηρούνται ελεύθερες και να οδηγούν από το συντομότερο δρόμο στο ύπαιθρο ή σε ασφαλή περιοχή» και την παρ. 4.2.2 «σε περίπτωση κινδύνου όλες οι θέσεις εργασίας πρέπει να μπορούν να εκκενώνονται από τους εργαζομένους γρήγορα και με συνθήκες πλήρους ασφάλειας». Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 5 του Ν. 3850/2010 «στο πλαίσιο των ευθυνών του ο εργοδότης λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παραχής των αναγκαίων μέσων», παρ. 6 εδ. σι «να εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων» και παρ. 7 «ο εργοδότης εφαρμόζει τα μέτρα που προβλέπονται στην παρ. 5 βάσει των ακόλουθων γενικών αρχών πρόληψης α) αποφυγή των κινδύνων, ... γ) προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο, ειδικότερα όσον αφορά τη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας... ε) προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο, που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις

συνθήκες εργασίας και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία». Επίσης, με το άρθρο 30 του άνω Νόμου ορίζεται ότι «1. Ο εργοδότης οφείλει να καταρτίσει σχέδιο διαφυγής και διάσωσης από τους χώρους εργασίας, εφόσον απαιτείται από τη θέση, την έκταση και το είδος της εκμετάλλευσης. Το σχέδιο πρέπει να αναρτάται σε κατάλληλες θέσεις στους χώρους εργασίας. Το σχέδιο πρέπει να δοκιμάζεται τακτικά, με ασκήσεις ή άλλο πρόσφορο τρόπο, ώστε σε περίπτωση κινδύνου να μπορούν οι εργαζόμενοι να διασωθούν. 2... Οι οδοί διάσωσης επισημαίνονται κατάλληλα και πρέπει να οδηγούν σε ασφαλή χώρο από το συντομότερο δυνατό δρόμο», με το άρθρο 32 «1. Οι διάδρομοι κυκλοφορίας πρέπει να διατηρούνται συνεχώς ελεύθεροι. Ιδιαίτερα δεν πρέπει να κλειδώνονται, να φράζονται ή να μειώνεται η δυνατότητα διάκρισης των θυρών, που βρίσκονται στην πορεία των οδών διάσωσης», με το άρθρο 33 εδ. γ του άνω Νόμου ορίζεται «αν από το είδος της απασχόλησης των εργαζομένων και τα άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της επιχείρησης είναι δυνατό να προκύψουν κίνδυνοι ατυχήματος από απρόσπτη διακοπή του γενικού φωτισμού, πρέπει να υπάρχει επεδρικός φωτισμός ασφαλείας». Σύμφωνα δε με το άρθρο 15 του άνω Νόμου «1. για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας ο τεχνικός ασφαλείας έχει υποχρέωση α) να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγείας και ασφάλειας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισης τους και να επιβλέπει την εφαρμογή τους, β) να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέτρων προστασίας, δ) να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων». Εξάλλου, κατά το άρθρο 932 εδάφιο γ' του ΑΚ, σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, η χρηματική ικανοποίηση μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος, λόγω ψυχικής αδύνης. Στη διάταξη αυτή δεν γίνεται προσδιορισμός της έννοιας του όρου «οικογένεια του θύματος», προφανώς γιατί ο νομοθέτης δεν θέλησε να διαγράψει δεσμευτικώς τα όρια ενός θεσμού, ο οποίος, ως εκ της φύσεώς του, υφίσταται αναγκαίως τις επιδράσεις από τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις κατά τη διαδρομή του χρόνου. Κατά την αληθή, όμως, έννοια της εν λόγω διατάξεως, που απορρέει από το σκοπό της θεσπίσεώς της, στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται ο σύζυγος και οι εγγύτεροι και στενώς συνδεόμενοι συγγενείς του θανόντος, που δοκιμάστηκαν ψυχικά από την απώλεια του και προς ανακούφιση του ηθικού πόνου των οποίων στοχεύει η διάταξη αυτή. Εξάλλου η επιδίκαση της από το άρθρο 932 εδάφιο γ' του ΑΚ προβλεπόμενης χρηματικής ικανοποίησης στα δικαιούμενα πρόσωπα τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, που συνιστά πραγματικό ζήτημα, της υπάρξεως, κατ' εκτίμηση του δικαστή της ουσίας, μεταξύ αυτών και του θανόντος, όταν ο τελευταίος ζούσε, αισθημάτων αγάπης και στοργής, η διαπίστωση της ανυπαρξίας των οποίων μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό είτε όλων των προσώπων αυτών, είτε κάποιων ή κάποιου από αυτούς, από την επιδίκαση της εν λόγω χρηματικής ικανοποίησης (βλ. ΟΛΑΠ 10/2011, ΟΛΑΠ 21/2000, ΕΛΛΔνη 2001.56, ΑΠ 180/2001, ΕΛΛΔνη 2001.1541).

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων, οι οποίοι εξετάσθηκαν ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιέχονται στα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα ταυτόριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά του παραπάνω δικαστηρίου, και από όλα τα έγγραφα που προσκομίζονται με επίκληση από τους διαδίκους, είτε προς άμεση απόδειξη είτε προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, καθώς και όσα αποδεικτικά μέσα προσκομίζονται κατ' άρθρο 529 παρ.1 ΚΠολΔ, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο [redacted] προσλήφθηκε την 12-6-2000 από την πρώτη εναγόμενη εταιρία, η οποία έχει ως αντικείμενο εργασιών της την παραγωγή και διάθεση προϊόντων χάλυβα (σιδηρού μπετόν και δομικού πλέγματος), διατηρεί δε εργοστασιακή εγκατάσταση στο [redacted] στον [redacted] Αττικής, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, για να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως εργατοτεχνίτης σε καθορισμένη θέση εργασίας. Η εναγομένη εταιρία είναι πλήρως καθετοποιημένη βιομηχανία παραγωγής σιδήρου στην Ελλάδα, και παράγει συγκολλησιμο νευροχάλυβα σπλισμού σκυροδέματος διαμέτρου 8-50χιλ., χονδρόσυρμα σε κατάλληλες ποσότητες για την παραγωγή πλεγμάτων και προϊόντων συρματουργίας, καθώς και μορφοσιδηρο. Οι εγκαταστάσεις της πρώτης εναγομένης εταιρείας αποτελούνται από χαλυβουργείο, ελασματοουργείο, εργοστάσιο πλεγμάτων και πλήρως στεγασμένες αποθήκες φύλαξης χαλύβων και πλεγμάτων. Στο βόρειο ανατολικό τμήμα του εργοστασίου, λειτουργεί η μονάδα χαλυβουργείου. Για τη νόμιμη λειτουργία του χαλυβουργείου είχε εκδοθεί η προσκομιζόμενη με επίκληση με αριθ. πρωτ. [redacted] [redacted] άδεια λειτουργίας από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Δυτικής Αττικής σε συνδυασμό με τις προσκομιζόμενες και επικαλούμενες από τους εναγομένους, με αριθ. πρωτ. 3311/Φ14, ΑΣΠΡ, 3242/17.11.2005 & 1305/Φ14, ΑΣΠΡ, 3242/20.6.2003 άδειες λειτουργίας της ίδιας ως άνω Αρχής. Επίσης είχε ορισθεί σύμφωνα με τις προβλέψεις του αρ. 3 του ΠΔ 17/96 και των αρ. 14 & 15 Ν 3850/2010 Τεχνικός Ασφαλείας και συγκεκριμένα ο Χημικός Μηχανικός [redacted] (τέταρτος των εναγομένων) η τοποθέτηση του οποίου είχε γνωστοποιηθεί στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας όπως προκύπτει από την προσκομιζόμενη με επίκληση από 30.4.2009 επιστολή ανάθεσης της πρώτης εναγομένης Εταιρείας με την επί αυτής γραπτή συναίνεση και αποδοχή των καθηκόντων του. Η ανάθεση αυτή γνωστοποιήθηκε στο ΚΕΠΕΚ την 5.5.2009 με αριθ. πρωτ. 1379. Είχε προσληφθεί επίσης γιατρός εργασίας και παρέιχε υπηρεσίες σύμφωνα με τις νόμιμες προβλέψεις (αρ. 4 Ν.1568/1985 και αρ. 3 ΠΔ 17/1996, όπως ισχύει), ο γιατρός κ. [redacted] η πρόσληψη του οποίου έχει γνωστοποιηθεί στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας /ΚΕΠΕΚ, όπως συνάγεται από την προσκομιζόμενη με επίκληση από 9.11.1994 επιστολή της πρώτης των εναγομένων. Περαιτέρω είχε συνταχθεί για το χαλυβουργείο, γραπτή εκτίμηση κινδύνου, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις διατάξεις των αρ. 7 & 8 του ΠΔ 17/1996, καθώς και του αρ. 43 του Ν. 3850/2010. Επίσης το σύστημα διαχείρισης της πρώτης των εναγομένων είχε αξιολογηθεί από τον ΕΛΟΤ για θέματα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία κι είχε βρεθεί

σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προτύπου OHSAS 18001: 2007 (ΕΛΟΤ 1801:2008), ο οποίος και εξέδωσε το επικαλούμενο και προσκομιζόμενο Πιστοποιητικό Συμμόρφωσης Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία (ΠΣΣΔΥΑΕ). Επίσης η πρώτη εναγόμενη εταιρεία είχε εκδώσει και ανακοινώσει στο προσωπικό την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από 21-6-2007 ΟΔΗΓΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (κωδικός HS-W-07.19) με σχετικές οδηγίες για τα διάφορα τμήματα και τις εργασίες που γίνονται στο εργοστάσιο. Στην οδηγία αυτή, στο κεφάλαιο 2.5.3 «Μεταφορά του γεματού κάδου στη συνεχή χύτευση» επί λέξει αναγράφεται ότι: «B. Απαγορεύεται η παρουσία στην περιοχή εργασίας της συνεχούς χύτευσης». Επίσης στο από 1-8-2010 φυλλάδιο ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΕΚΤΙΜΗΣΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ (κωδικός HS-F-01.01), που είχε συντάξει η πρώτη εναγομένη και ανακοινώσει στο προσωπικό, επισημαίνονται διάφοροι πιθανοί κίνδυνοι κατά δραστηριότητα (Φόρτωση καμίνου, Μεταφορά κάδου Τετηγμένου Μετάλλου και Εργασίες στο Φούρνο-Χωνί», στην παράγραφο δε «Μετακίνηση Κάδου» αναφέρονται: Ηχητικό σήμα κατά τη μετακίνηση του κάδου. Απομάκρυνση όλων κάτω και γύρω από το χώρο κίνησης (Τμήμα 4, σελίδα 3 από 5). Περαιτέρω, η πρώτη των εναγομένων διέθετε το απαιτούμενο σύστημα πυροπροστασίας, όπως προκύπτει από το προσκομιζόμενο με επίκληση με αριθ. Πρωτ. 3784/Φ.701.4/12.10.2010 Πιστοποιητικό της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, κατόπιν εγκρίσεως την 12-2-2009 σχετικής μελέτης η οποία περιελάμβανε και τον φωτισμό ασφαλείας, όπου απαιτείτο. Επιπλέον, στο παραπάνω πλαίσιο τήρησης των όρων ασφαλείας, η πρώτη εναγομένη είχε προμηθεύσει τον [redacted] με προστατευτικό κράνος, γυαλιά προστασίας, ωτοασπίδες, σετ φόρμας εργασίας, δερμάτινη ποδιά, υποδήματα εργασίας και μάσκα με την υποχρέωση να τα φορά κατά την ώρα της εργασίας. Περαιτέρω, η πρώτη εναγομένη είχε γνωστοποιήσει σε όλους τους εργαζόμενους, κατά την πρόσληψή τους, τον προσκομιζόμενο και επικαλούμενο Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας της, ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 121018/8516/4.3.1967 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και ειδικότερα στο άρθρο 39 παρ. 1 του Κανονισμού αυτού ορίζεται: «Πας μισθωτός έχει υποχρέωσιν πιστής τηρήσεως των όρων και κανονισμών ασφαλείας κατά κινδύνων ατυχημάτων, οι οποίοι καθορίζονται υπό των σχετικών νόμων, διαταγμάτων, κανονισμών, εγκυκλίων και οδηγιών γραπτών και προφορικών της Διευθύνσεως και των Προισταμένων του». Περαιτέρω στην παρ. 5 του άρθρου 41 του ίδιου Κανονισμού ορίζεται: «Οι χρησιμοποιούντες ατομικά προστατευτικά εφόδια, υπό της επιχειρήσεως χορηγούμενα, να διαφυλάττουν και διατηρούν ταύτα εν καλή καταστάσει και να τα χρησιμοποιούν εις πάσαν περίπτωσιν κατά τον προορισμόν των, εις περίπτωσιν δε φθοράς αυτών να ζητούν εγκαίρως την αντικατάστασιν των». Οι κύριες φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας στο Χαλυβουργείο της πρώτης των εναγομένων ήταν: α) συγκέντρωση παλαιοσίδηρου «σκραμπ» και μεταφορά αυτού στον κλίβανο τήξης. β) τήξη του «σκραμπ» στον κλίβανο, γ) μεταφορά του ρευστού μετάλλου σε κάδο(χωνί) με καρότσι σε ράγες, από τον χώρο του κλιβάνου τήξης στον χώρο της σάλας χύτευσης, δ) μεταφορά του κάδου με γερανό σε άλλο καρότσι, ε) τοποθέτηση του κάδου στον φούρνο μεταλλουργικών

επεξεργασιών, στ) μετά την διαδικασία παραγωγής του κράματος, έξοδος του κάδου από τον φούρνο, με καρότσι, στην σάλα χύτευσης, ζ) μεταφορά του κάδου γεμάτου με λιωμένο μέταλλο, μέσω γερανογέφυρας (με κωδική ονομασία ΓΓ-29), στην μηχανή χύτευσης (εγκατάσταση συνεχούς χύτευσης), η) τοποθέτηση του κάδου στη βάση του, άνοιγμα της οπής, που υπάρχει στο κάτω μέρος του, προκειμένου να χυθεί το τηγμένο μέταλλο σε σκάφη, και στην συνέχεια, και από τις τέσσερις οπές αυτής (της σκάφης) σε ισάριθμα καλούπια χύτευσης, παραγωγή ημίτοιμων προϊόντων σιδήρου με μορφή «μπιγιέτας». Ο κάδος που μεταφέρει το τηγμένο μέταλλο, είναι μεταλλικός, κυλινδρικού σχήματος, με πυρίμαχη επένδυση, διάμετρο περίπου 2,65 μ. και ύψος 3,9 μ. Το απόβαρο του κάδου συμπεριλαμβανομένων των εξαρτημάτων και διατάξεων ανύψωσης είναι περίπου 40 τόνοι και το μεικτό βάρος του κάδου, ήτοι το περιεχόμενό του μαζί με το απόβαρο είναι 108 τόνοι. Η μεταφορά του συγκεκριμένου κάδου γίνεται από μια γερανογέφυρα, η οποία είναι εγκατεστημένη εντός του χαλυβουονείου, από τον φούρνο τήξης στην μηχανή χύτευσης. Η ανάρτηση του γίνεται από έναν διπλό γάντζο, ο οποίος προσαρμόζεται σε δύο σημεία ανάρτησης, που βρίσκονται αντιδιαμετρικά του κάδου και στην εξωτερική του πλευρά. Οι γάντζοι αναρτώνται με την βοήθεια δύο βαρούκλων, που είναι εξαρτήματα της γερανογέφυρας με την βοήθεια κατάλληλων συρματόσχοινων. Ο συγκεκριμένος κάδος, αφού, αρχικά, βρίσκεται στον φούρνο τήξης οδηγείται στην έξοδο αυτού με το περιεχόμενο του τηγμένου μετάλλου. Το τηγμένο μέταλλο έχει θερμοκρασία 1600-1700 βαθμούς Κελσίου. Αμέσως, μετά την ανάρτηση με την βοήθεια των γάντζων, η γερανογέφυρα ολισθαίνοντας με κατάλληλο μηχανισμό κίνησης, μεταφέρει στον κάδο στην μηχανή χύτευσης. Στη συγκεκριμένη θέση, αφού τοποθετηθεί, και σταθεροποιηθεί, εργαζόμενοι στην μηχανή χύτευσης ανοίγουν από το κάτω μέρος την θυρίδα, ώστε να γίνει εκροή του τηγμένου μετάλλου σε συγκεκριμένες σκάφες, και στη συνέχεια από τέσσερις θυρίδες που έχουν οι σκάφες το τηγμένο μέταλλο καταλήγει σε τέσσερα αντίστοιχα καλούπια χύτευσης όπου δημιουργούνται μπιγιέτες (δοκοί, που έχουν τετραγωνική διάτομή). Κατά την διάρκεια της εκροής του τηγμένου μετάλλου στη μηχανή χύτευσης η γερανογέφυρα επιστρέφει στον φούρνο τήξης παραλαμβάνοντας και μεταφέροντας άλλο, κενό δοχείο, το οποίο παραμένει δίπλα στην μηχανή χύτευσης αφού, πρώτα, αδειάζει από την προηγούμενη μεταφορά. Ήτοι, όταν ο κάδος απελευθερώσει όλο το τηγμένο μέταλλο στην μηχανή χύτευσης, μετακινείται υδραυλικά, ώστε να μπορέσει να μπει στην θέση του ο νέος κάδος πλήρης τηγμένου μετάλλου- και μεταφέρεται, μέσω της γερανογέφυρας πίσω στον φούρνο. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η παραγωγική διαδικασία είναι σε συνεχή ροή, ώστε, να διασφαλίζεται ο κύκλος των κάδων μεταφοράς. Η απόσταση από τον φούρνο στην μηχανή χύτευσης είναι περίπου 30μ. και η διαδικασία μεταφοράς διαρκεί συνήθως περί τα 10 λεπτά ανά κάδο. Οι σκάφες, στις οποίες εκχύνεται το τηγμένο μέταλλο, είναι ειδικής κατασκευής και διαθέτουν πυρίμαχη επένδυση, η οποία, λόγω της συνεχούς χρήσης χρειάζεται μόνιμη συντήρηση, ώστε, να παραμένουν αυτές σε άριστη κατάσταση. Όταν, δε, παρουσιάζεται πρόβλημα με την

σκάφη της μηχανής χύτευσης, γίνεται άμεση αντικατάσταση με τις ήδη επισκευασθείσες οι οποίες βρίσκονται, συνεχώς διαθέσιμες στον χώρο, που βρίσκεται ανάμεσα στην έξοδο του φούρνου και την εξέδρα της μηχανής χύτευσης ώστε, να μην υπάρξει καμία καθυστέρηση (βλ. επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από ενάγοντες συνταχθείσα έκθεση πραγματογνωμοσύνης τεχνικού συμβούλου [redacted] Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού). Η εργασία του [redacted] ηλικίας [redacted] ετών, συνίστατο στην επίσκεψη και συντήρηση των σκαφών συνεχούς χύτευσης, που περιλαμβάνει την αντικατάσταση και το χτίσιμο πυρίμαχων υλικών στο εσωτερικό αυτών. Η εν λόγω εργασία λαμβάνει χώρα μετά από την χρήση της σκάφης σε επτά-οκτώ χυτήρια. Για τη συντήρηση τους οι σκάφες μεταφέρονται από την εξέδρα της μηχανής χύτευσης στον χώρο ανάμεσα στην έξοδο του φούρνου και στην έξοδο της μηχανής, ο οποίος έχει επιλεγεί από την εργοδότη εταιρία ως χώρος συντήρησης και εκεί ακριβώς ήταν τοποθετημένος και εργαζόταν ο [redacted], ήτοι ο χώρος εργασίας του ήταν δίπλα στη σάλα χύτευσης και σε πολύ κοννή απόσταση από την πορεία του κάδου χύτευσης, ενώ δεν υπήρχε κάποια διαχωριστική επιφάνεια μεταξύ της πορείας του κάδου χύτευσης και της θέσης εργασίας του. Οι εργαζόμενοι στην επίσκεψη σκαφών ειδοποιούνται ηχητικά και οπτικά (αν χρειαστεί) κατά την έξοδο του κάδου από το φούρνο μεταλλουργικών επεξεργασιών και το πέρασμά του δίπλα από αυτούς. Την 13-10-2010, περί ώρα 7:00, εντός του άνω εργοστασίου, στο εργοτάξιο παραγωγής ελασμάτων, ο [redacted] ανύψωνε ως χειριστής μηχανήματος ανύψωσης-γερανού ένα χωνί (κάδο) περιεκτικότητας 85 τόνων λιωμένου σιδήρου θερμοκρασίας 1800 βαθμών Κελσίου σε μέγιστο ύψος περίπου 7 μέτρων. Κατά τη μεταφορά του κάδου με το τηγμένο μέταλλο με τη γερανογέφυρα (με κωδική ονομασία ΓΓ-29) από τον φούρνο τήξης του μετάλλου προς τη μηχανή χύτευσης, ενώ είχε ήδη ηχήσει το προειδοποιητικό σήμα για την απομάκρυνση των εργαζομένων κάτω και γύρω από το χώρο κίνησης του κάδου, έσπασε το ένα από τα δύο συρματόσχοινα της γερανογέφυρας (το αριστερό από την καμπίνα του γερανοδηγού), με αποτέλεσμα ο κάδος να πάρει απότομα μεγάλη κλίση. Ακολούθως έσπασε και το δεύτερο συρματόσχοινο ανάρτησης του κάδου (το δεξιό από την καμπίνα του γερανοδηγού), με αποτέλεσμα την πλήρη ανατροπή του κάδου και το άδειασμα όλου του περιεχομένου του (περί των 85 τόνων τηγμένου μετάλλου) στο δάπεδο. Ο δε κάδος μετά από ταλάνιση, έπεσε χτυπώντας τη γωνία της εξέδρας της μηχανής χύτευσης και από την πρόσκρουση κατέρρευσε τμήμα της αποθήκης ηλεκτρολογικού υλικού, που ήταν κάτω από την εξέδρα. Δημιουργήθηκε έκρηξη και ωστικό κύμα και εκδηλώθηκε πυρκαγιά. Από την υψηλή δε θερμοκρασία κάηκε οποιοδήποτε εύφλεκτο υλικό ευρισκόταν σε ακτίνα 30 μέτρων γύρω από τον πεσμένο κάδο. Ο [redacted] βρισκόταν κατά τον άνω χρόνο στη θέση εργασίας του, ήτοι εντός της σκάφης και σε απόσταση 7-8 μέτρων από το σημείο έκχυσης του περιεχομένου του κάδου, με συνέπεια να εκχυθεί και επάνω στο σώμα του το τηγμένο μέταλλο, και χωρίς να προλάβει να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια προκειμένου να διασωθεί. Συνέπεια του επίδικου ατυχήματος ο [redacted], ο οποίος υπήγετο κατά τον άνω χρόνο στην ασφάλιση του ΙΚΑ, υπέστη

εγκαύματα σώματος πάχους περίπου 90% μερικού και ολικού, διακομίστηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Ελευσίνας «Θριάσιο», όπου και απεβίωσε την 30-10-2010 (βλ. επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από ενάγοντες υπ' αριθμ. 76/2010 ληξιαρχική πράξη θανάτου του Ληξιάρχου [REDACTED]). Περαιτέρω, αποδείχθηκε, ότι η θραύση του (αριστερού) συρματόσχοινου, που προκάλεσε την ανατροπή του κάδου, οφείλεται σε μια στιγμιαία υπερφόρτιση του από ένα συνδυασμό στατικής και δυναμικής φόρτισης. Στις ράγες κίνησης της γερανογέφυρας υπήρχαν ανωμαλίες και κενά στις ενώσεις των ραγών, οι οποίες προκαλούσαν δυναμικές φορτίσεις στο συρματόσχοινο και ταλαντώσεις κατά την κίνηση του φορτίου, που επέφεραν άνιση κατανομή του βάρους στα δύο βαρούλκα, πράγμα που επιβάρυνε κατά πολύ την αντοχή του συρματόσχοινου. Επίσης, η μεγάλη θερμική καταπόνηση του συρματόσχοινου από τη θερμότητα του τηγμένου μετάλλου, συνετέλεσε στη θραύση του τελευταίου, καθώς η αύξηση της θερμοκρασίας προκαλεί φθορά στη λήπανση του και μείωση της αντοχής του. Εξάλλου, το γεγονός ότι πάγια εργασιακή πρακτική ήταν να μεταφέρεται ο κάδος χωρίς καπάκι και επιπλέον να παραμένει αιωρούμενος με φορτίο για μερικά λεπτά, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της θερμοκρασίας στο συρματόσχοινο. Αυτό επιβεβαιώνεται και από το ότι το σημείο θραύσης ήταν χαμηλά κοντά στις τροχαλίες του γάντζου ανάρτησης, δηλαδή στο κοντινότερο σημείο στην ελεύθερη επιφάνεια του τηγμένου μετάλλου. Τα παραπάνω προκύπτουν σαφώς από την προσκομιζόμενη και επικαλούμενη με αριθμ. Πρωτ. Α 241, 242, 243, 244/2010 έκθεση έρευνας των Τεχνικών Επιθεωρητών Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας [REDACTED] και [REDACTED]. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι η πρώτη εναγομένη δεν είχε λάβει τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων της και ειδικότερα: Α) δεν είχε μεριμνήσει για τον έλεγχο και την ορθή συντήρηση της γερανογέφυρας (η οποία σύμφωνα με τον Κανονισμό Ελέγχου Ανυψωτικών Μηχανημάτων ΥΑ 15085/59 ΦΕΚ Β 1186/25-8-2003 κατατάσσεται στην κατηγορία υψηλής επικινδυνότητας), ώστε να ελεγχθούν τυχόν φθορές στο συρματόσχοινο και να επισκευασθούν οι ανωμαλίες στις ράγες για να εξασφαλισθεί η σταθερότητα της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 Α παρ. 4, 5, 6 και του Παραρτήματος Ι παρ. 3.2.1 του ΠΔ 395/1994. Ειδικότερα, στο «βιβλίο συμβάντων μηχανολογικής συντήρησης χαλυβουργείου» δεν υπήρχε καμία καταγραφή, που να δηλώνει ότι η εναγομένη είχε προβεί σε κάποια ενέργεια, ούτε βεβαιώνεται ο τακτικός έλεγχος του συρματόσχοινου, λαμβάνοντας υπόψη και τις υψηλές θερμικές καταπονήσεις, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 4 της ΥΑ 32141/57. Η πιο πρόσφατη αναφορά πριν το ατύχημα που υπήρχε για την γερανογέφυρα ήταν μία εγγραφή στις 15-7-2010, όπου αναφερόταν η αλλαγή του συρματόσχοινου Β/Μ πρίγκιπα (ΓΓ-29). Ας σημειωθεί ότι σύμφωνα δε με την από 5/4/2011 έκθεση πραγματογνωμοσύνης του [REDACTED] Διπλ. Ηλεκτρολόγου Μηχανικού ΕΜΠ, η οποία παραγγέλθηκε στα πλαίσια Αστυνομικής προανάκρισης του ΑΤ Ασπροπύργου, διαπιστώθηκε ότι το συρματόσχοινο που χρησιμοποιήθηκε, σύμφωνα με τα στοιχεία παραγγελίας και το

επισυναπτόμενο πιστοποιητικό (Παρ.1/17), πληρούσε τις προδιαγραφές ασφαλείας, για τη συγκεκριμένη λειτουργία και φορτίο και η σύνθεση που προέκυψε από τη χημική ανάλυση τμημάτων δείγματος συρματόσχοινου, (Παρ.1/23), που πραγματοποιήθηκε από τον κ.Γ.Ν. [redacted] στο τμήμα χημικών μηχανικών της Πολυτεχνικής σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών, είναι συνήθης για συρματόσχοινα του τύπου που εξετάζεται, αν και επισημαίνεται ότι αυτό είχε θραυσθεί από κόπωση, η οποία οφειλόταν σε επικίνδυνα ελαττώματα στο εσωτερικό των συρμάτων, τα οποία είναι εγκλείσματα σιδηροπυριτίου και μικρορήγματα. Β) Επίσης, διαπιστώθηκε ότι τα πιστοποιητικά της γερανογέφυρας δεν είχαν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 4.2 και του παραρτήματος Ι του Κανονισμού Ελέγχου Ανυψωτικών Μηχανημάτων (ΥΑ 15085/59 ΦΕΚ Β 1186/25-8-2003), η δε γερανογέφυρα δεν διέθετε, κατά το χρόνο του ατυχήματος (13-10-2010) κατάλληλο πιστοποιητικό, που να πιστοποιεί την ονομαστική ανυψωτική ικανότητα της των 120 τόνων, καθόσον οι δοκιμές φορτίου είχαν γίνει με βάρος 68 τόνων αντί 132 τόνων. Ας σημειωθεί ότι κατά την άνω ΥΑ 15085/59 οι δοκιμές φορτίων γίνονται με βάρος 10% μεγαλύτερο από την ονομαστική ανυψωτική ικανότητα, ήτοι εν προκειμένω 120 τόνοι ονομαστική ανυψωτική ικανότητα $\times 1,1 = 132$ τόνοι). Γ) Περαιτέρω, οι θέσεις εργασίας των εργατών, που ασχολούνταν με τη συντήρηση των σκαφών, ήτοι του αποβιβάσαντος [redacted] ήταν σε χώρο, που διακινούνταν επικίνδυνα φορτία. Η πρακτική, που ακολουθούσαν, να απομακρύνονται μόνο κατά τον χρόνο, που διερχόταν ο γεμάτος κάδος ακριβώς από επάνω τους, δεν παρείχε καμία ασφάλεια, διότι το είδος του φορτίου ήταν τέτοιο, που σε ενδεχόμενη αστοχία, το τηγμένο μέταλλο μπορούσε να εκτοξευθεί σε μεγάλη ακτίνα τριγύρω και να προκαλέσει ατύχημα. Δ) Επιπλέον, η πρώτη εναγομένη δεν είχε μεριμνήσει να μην υπάρχουν εργαζόμενοι κάτω από τα αναρτημένα φορτία και να μην γίνεται διέλευση φορτίων σε μη προστατευμένους χώρους, όπου υπάρχουν συνήθως εργαζόμενοι, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 4 και της παρ. 3.1.3. του Παραρτήματος ΙΙ του ΠΔ 395/1994, ούτε είχε προβεί σε κατάλληλη οργάνωση της εργασίας, ώστε να επιλεγεί άλλος ασφαλής χώρος για την εργασία της συντήρησης των σκαφών προς αποφυγή των κινδύνων, που ελλόχευαν στον χώρο αυτό, κατά παράβαση των γενικών υποχρεώσεων των εργοδοτών κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 7 Ν. 3850/2010. Ε) Επίσης, ο χώρος δεν είχε ελεύθερες διόδους διαφυγής, καθόσον υπήρχαν τοποθετημένες παλέτες με υλικά προς την πλευρά της αίθουσας των μηχανών, που ήταν και η μόνη ασφαλής διάδος διαφυγής σε περίπτωση ατυχήματος, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 1 και την παρ. 4.2.1 του Παραρτήματος ΙΙ του ΠΔ 16/1996 και του άρθρου 32 του Ν. 3850/2010. ΣΤ) Εξάλλου, με την πτώση του κάδου προκλήθηκε διακοπή στην ηλεκτροδότηση του χώρου και δεδομένου ότι το ατύχημα συνέβη πριν ξημερώσει, δεν υπήρχε καθόλου φωτισμός στον χώρο με αποτέλεσμα να είναι ιδιαίτερα δυσχερής η διαφυγή των εργαζομένων, οι οποίοι ευρίσκονταν στη μηχανή χύτευσης και στη συντήρηση σκαφών, κατά παράβαση της διάταξης του Παραρτήματος ΙΙ του ΠΔ 16/1996 παρ. 4.2.2 και του άρθρου 33 εδ. γ του Ν. 3850/2010. Ζ) Περαιτέρω, δεν υπήρχε

σημανση οδεύσεων διαφυγής και διάσωσης από τους χώρους εργασίας και ότι ουδέποτε είχε δοκιμασθεί σχέδιο με ασκήσεις ή άλλο πρόσφορο τρόπο, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 7 και την παρ. 4 2 1 του Παραρτήματος II του ΠΔ 16/1996 και του άρθρου 30 του Ν. 3850/2010 Η) Επιπλέον, αποδείχθηκε, ότι ο θανών ουδέποτε είχε εκπαιδευτεί από την πρώτη εναγομένη σε θέματα ασφαλείας και υγείας, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 12 του ΠΔ 17/1996, ούτε τον είχε εφοδιάσει με πυρίμαχη στολή αλλά με κράνος, μάσκα και βαμβακερή φόρμα εργασίας, εξαρτήματα τα οποία αποδείχθηκαν εντελώς απρόσφορα για την προστασία του. Τα παραπάνω προκύπτουν σαφώς από την ένορκη κατάθεση στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου [redacted] και από τα πορίσματα των προσκομιζόμενων και επικαλούμενων από τους διαδίκους α) με αριθμ. Πρωτ. Α 241, 242, 243, 244/2010 έκθεση έρευνας των Τεχνικών Επιθεωρητών Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας [redacted] και [redacted] και β) την από 5/4/2011 έκθεση πραγματογνωμοσύνης του [redacted] Διπλ. Ηλεκτρολόγου Μηχανικού ΕΜΠ, η οποία παραγγέλθηκε στα πλαίσια Αστυνομικής προανάκρισης του ΑΤ Ασπρυπύργου. Συνεπώς η πρόκληση του ένδικου ατυχήματος δεν οφείλεται σε απρόβλεπτο και αιφνίδιο γεγονός και ειδικότερα στην ύπαρξη κεκρυμμένου ελαττώματος του συρματόσχοιου, το οποίο, ακόμη και αν υφίστατο, θα μπορούσε ευχερώς να διαπιστωθεί με τον τακτικό έλεγχο και την ορθή συντήρηση της γερανογέφυρας, ώστε να ελεγχθούν τυχόν φθορές στο συρματόσχοινο και να επισκευασθούν οι ανωμαλίες στις ράγες και κενά στις ενώσεις των ραγών, οι οποίες προκαλούσαν δυναμικές φορτίσεις στο συρματόσχοινο και ταλαντώσεις κατά την κίνηση του φορτίου, που επέφεραν άνηση κατανομή του βάρους στα δύο βαρούλκα, πράγμα που επιβάρυνε κατά πολύ την αντοχή του συρματόσχοινου, για να εξασφαλισθεί η σταθερότητα της γερανογέφυρας. Περαιτέρω, μετά την θραύση του συρματόσχοινου και την έκχυση του τηγμένου μετάλλου στο έδαφος, ο χώρος δεν είχε ελεύθερες διόδους διαφυγής, καθόσον υπήρχαν τοποθετημένες παλέτες με υλικά προς την πλευρά της αίθουσας των μηχανημάτων, που ήταν και η μόνη ασφαλής διάδος διαφυγής σε περίπτωση ατυχήματος, με την πτώση δε του κάδου προκλήθηκε διακοπή στην ηλεκτροδότηση του χώρου και δεδομένου ότι το ατύχημα συνέβη πριν ξημερώσει, δεν υπήρχε καθόλου φωτισμός στον χώρο με αποτέλεσμα να είναι ιδιαίτερα δυσχερής η διαφυγή των εργαζομένων, οι οποίοι ευρίσκονταν στη μηχανή χύτευσης. Συνεπώς, η εκκαλούμενη που έκρινε τα ίδια ορθά εκτίμησε τις αποδείξεις και τα όσα αντίθετα διατείνονται οι εκκαλούντες-εφεσίβλητοι-εναγόμενοι με τους πρώτο, δεύτερο, τέταρτο και έκτο λόγος της (από 28-2-2012) έφεσής τους είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

Συνεπώς, με βάση τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά στη τέλεση του παραπάνω ατυχήματος συνετέλεσαν οι προστηθέντες υπάλληλοι και τα όργανα της πρώτης εναγομένης ανώνυμης εταιρίας, που από αμέλεια τους, δηλαδή από έλλειψη προσοχής, που οφείλαν κατά τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλουν, δεν προέβλεψαν το αποτέλεσμα της πράξης τους. Ειδικότερα, η πρώτη εναγομένη εταιρία, παραβιάζοντας τις παραπάνω διατάξεις δεν έλαβε τα επιβαλλόμενα από

το νόμο μέτρα ασφαλείας και πρόληψης ατυχημάτων, όπως αναφέρονται παραπάνω. Στους δεύτερο, τρίτο και τέταρτο των εναγομένων είχε ανατεθεί η γενική εποπτεία του έργου της χαλυβουργικής εγκατάστασης και η επίβλεψη του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας από την αρχή της (τήξη σκραπ) έως το τέλος της (παραγωγή μπιγέτων). Ειδικότερα, ο δεύτερος εναγόμενος κατά τον ίδιο ως άνω χρόνο, έχων την ιδιότητα του τεχνικού διευθυντή του εργοστασίου της πρώτης εναγομένης στον [redacted] Αττικής και των περιεχόμενων μονάδων, στον οποίο είχαν ανατεθεί, με το από 27-5-2008 πρακτικό συνεδριάσεως του Δ.Σ., μεταξύ άλλων, και καθήκοντα σχετικά με την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων παρέλειψε υπαιτίως να λάβει τα επιβαλλόμενα από το νόμο σχετικά μέτρα ασφαλείας, παρότι ήταν υποχρεωμένος να εξασφαλίζει την ασφαλεία των εργαζομένων σε όλες τις πτυχές της εργασίας τους, δηλαδή να επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας και να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι να τηρούν τους κανόνες ασφαλείας. Ο τρίτος εναγόμενος, διευθυντής του χαλυβουργείου, ως γενικός υπεύθυνος της λειτουργίας του χαλυβουργείου, στο οποίο ήταν τοποθετημένος και εργαζόταν ο θανών, παρέλειψε υπαιτίως να επιμεληθεί τη συντήρηση της γερανογέφυρας, την τοποθέτηση προστατευτικού διαχωριστικού μεταξύ της πορείας του κάδου χύτευσης και των θέσεων εργασίας συντήρησης των σκαφών, την τοποθέτηση της θέσης εργασίας του θανόντος σε ασφαλές σημείο, μακριά από το σημείο διέλευσης της γερανογέφυρας, την εκπαίδευση του θανόντος για την περίπτωση κινδύνου και τον εφοδιασμό του με πυρίμαχη στολή. Ο δε τέταρτος εναγόμενος, ως τεχνικός ασφαλείας και υπεύθυνος παραγωγής του εργοστασίου, είχε προστηθεί από την εναγομένη για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας και την τακτική επιθεώρηση των θέσεων εργασίας από πλευράς υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων, πλην όμως παρέλειψε υπαιτίως να εκτελέσει τα οριζόμενα με το άρθρο 15 του Ν. 3850/2010 και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1568/1985 καθήκοντα του, καθόσον δεν προέβη σε έλεγχο τυχόν ελλείψεων των τεχνικών εγκαταστάσεων, που αφορούσαν την καλή κατάσταση και λειτουργία των συρματόσχοινων και της γερανογέφυρας, την επικινδυνότητα της διέλευσης της γερανογέφυρας επάνω από την θέση εργασίας του ενάγοντος, την ακώλυτη προσβασιμότητα στις οδούς διαφυγής, την πληρότητα της μελέτης εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου, την τήρηση επαρκούς φωτισμού, την έλλειψη σήμανσης των οδών διαφυγής, τον εφοδιασμό των εργαζομένων στις σκάφες συνεχούς χύτευσης με πυρίμαχες στολές. Οι πάνω παραλείψεις των προστηθέντων της πρώτης εναγομένης τελούσαν σε αικώδη συνάφεια με το ατύχημα, κατά το οποίο επήλθε ο θανάσιμος τραυματισμός του [redacted], διότι κατά τη συνηθισμένη και κανονική πορεία των πραγμάτων και τις ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης ήταν επαρκώς ικανές (πρόσφορες) να επιφέρουν το επιζήμιο αποτέλεσμα, το οποίο και επήλθε στην ένδικη περίπτωση.

✓ Περαιτέρω όμως προέκυψε ότι το θανάτο [redacted] βαρύνει συνυπαιτιότητα σε ποσοστό 20 % στην πρόκληση του θανάσιμου τραυματισμού του, καθόσον αυτός, κατά παράβαση των οδηγιών της πρώτης εναγομένης, τις οποίες αυτή είχε αναρτήσει και γνωστοποιήσει

στο προσωπικό της επιχείρησης και ειδικότερα στο από 1-6-2010 φυλλάδιο ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΕΚΤΙΜΗΣΗ & ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ (κωδικός HS-F-01.01), που είχε συντάξει η πρώτη εναγομένη και ανακοινώσει στο προσωπικό, επισημαίνονται διάφοροι πιθανοί κίνδυνοι κατά δραστηριότητα (Φόρτωση καμίνου, Μεταφορά κάδου Τηγμένου Μετάλλου και Εργασίες στο Φούρνο-Χωνί», στην παράγραφο δε «Μετακίνηση Κάδου» αναφέρονται: Ηχητικό σήμα κατά τη μετακίνηση του κάδου. Απομάκρυνση όλων κάτω και γύρω από το χώρο κίνησης (Τμήμα 4, σελίδα 3 από 5). Στη προκειμένη περίπτωση, ο αποβιώσας, αν και είχε ηχήσει το προειδοποιητικό σήμα, κατά την κίνηση της γερανογέφυρας, δεν απομακρύνθηκε καθόλου από τον χώρο συντήρησης των σκαφών κατά τη μεταφορά του κάδου αλλά παρέμεινε εργαζόμενος στη θέση του και έτσι παραβίασε την υποχρέωση κάθε εργαζομένου να φροντίζει την ασφάλεια και την υγεία του. Αντίθετα, δεν αποδείχθηκε από ένορκη μαρτυρική κατάθεση ή άλλο έγγραφο, ότι κατ' εντολή της εργοδότης εταιρίας ο αποβιώσας [redacted] απομακρυνόταν από τις σκάφες για χρόνο μικρότερο του χρόνου, που απαιτούνταν για τη διέλευση του κάδου και χωρίς να αναμένει τη διάχυση του τηγμένου μετάλλου στα καλούπια χύτευσης, προκειμένου να επιτυγχάνεται η συνεχής ροή της παραγωγής. Συνεπώς η εκκαλούμενη, η οποία έκρινε ότι τον αποβιώσαντα δεν βαρύνει συνυπαιτότητα και απέρριψε την σχετική ένσταση ως ουσιαστικά αβάσιμη, εσφαλμένα εκτίμησε τις αποδείξεις, όπως βάσιμα παραπονούνται οι εκκαλούντες-εφεσιβλητοί-εναγόμενοι με τον τρίτο λόγο της από της (από 28-2-2012) έφεσης τους και τον μοναδικό πρόσθετο λόγο της έφεσης τους.

Περαιτέρω από τα ίδια ως άνω αποδεικτικά στοιχεία αποδείχθηκε ότι ο θανών, που ήταν κατά το χρόνο του ατυχήματος ηλικίας 54 ετών, ήταν σύζυγος της πρώτης των εναγόντων, πατέρας της δεύτερης, τέταρτης και έκτης των εναγόντων και παππούς των ανηλίκων [redacted] (γεννηθείσας την [redacted]), [redacted] (γεννηθέντος την [redacted]) και της αβάπτητης θυγατέρας της τέταρτης εξ αυτών (γεννηθείσας την [redacted]), η οποία κατά τον άνω χρόνο ατυχήματος ήταν κωφορούμενη. Εξαιτίας της θανατώσεως του στενού αυτού συγγενικού τους προσώπου, οι άνω ενάγοντες δικαιούται χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη που υπέστησαν από τον [redacted] θάνατο του. Αν ληφθεί υπόψη α) η ηλικία του θανόντος, β) ο στενός εξ αίματος συγγενικός σύνδεσμος τους, γ) ο βαθμός και το είδος της αμέλειας που βαρύνει τους εναγομένους, δ) η συνυπαιτότητα του θανόντος, ε) η κοινωνική και οικονομική κατάσταση των μερών, η ανάλογη χρηματική ικανοποίηση που δικαιούται η πρώτη ενάγουσα ανέρχεται στο ποσό των 100.000 ευρώ, η δεύτερη, η τέταρτη και έκτη των εναγόντων στο ποσό των 70.000 ευρώ έκαστη, τα δε άνω ανήλικα εγγόνια τού αποβιώσαντος στο ποσό των 10.000 ευρώ έκαστο. Το πρωτοβάθμιο, επομένως, Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφαση επιδίκασε στη πρώτη ενάγουσα το ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, στη δεύτερη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, στη δεύτερη και στον τρίτο εκ των εναγόντων ως ασκούντων από κοινού τη γονική μέριμνα του ανήλικου τέκνου τους [redacted], το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000)

ευρώ, στην τέταρτη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, στην τέταρτη και στον πέμπτο των εναγόντων ως ασκούντων από κοινού τη γονική μέριμνα των ανήλικων τέκνων τους [REDACTED] και της αβάπτιστης θυγατέρας τους το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για έκαστο και στην έκτη ενάγουσα το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, εσφαλμένα εκτίμησε τις αποδείξεις που προσκομίστηκαν ενώπιόν του και πρέπει κατά παραδοχή ως ουσία βάσιμου του τρίτου λόγου της από 28-2-2012 έφεση και του μοναδικού πρόσθετου λόγου έφεσης των εκκαλούντων εφεσίβλητων-εναγόμενων, απορριπτομένων ως αβάσιμων των λοιπών εφέσεως και του μοναδικού λόγου εφέσεως της από 13-2-2012 έφεσης των εναγόντων, να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση στο σύνολό της για την ενότητα της εκτελέσεως, ήτοι και κατά τις μη εκκληθείσες και ορθές διατάξεις της, αναγκαίως δε και κατά τη διάταξη των δικαστικών εξόδων που θα καθορισθούν εξ αρχής (ΑΠ 748/1984 ΕΛΔ 26, 842, ΕφΔωδ 305/2005 Δημ. στη ΝΟΜΟΣ, ΕφΠειρ 277/2005 ΔΕΕ 2005, 885, ΕφΠειρ 91/2004 ΠειρΝομ 2004, 160). Στην συνέχεια, αφού κρατηθεί η υπόθεση από το Δικαστήριο αυτό (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ) να δικαστεί εκ νέου η κρινόμενη αγωγή, κατά την ίδια, ως άνω διαδικασία, πρέπει να γίνει δεκτή εν μέρει ως βάσιμη κατ' ουσίαν και να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, σε ολόκληρο έκαστος, να καταβάλουν στον ενάγοντα τα ως άνω ποσά νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής. Πρέπει, επίσης, να καταδικαστούν οι εναγόμενοι στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων των εναγόντων και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας, μειωμένα, όμως κατά το μέτρο της εν μέρει νίκης και ήττας των διαδίκων (άρθρο 178, 183 και 191 παρ.2 ΚΠολΔ). Περαιτέρω, μη υπάρχοντος προς έρευνα άλλου λόγου έφεσης, πρέπει η υπό κρίση από 13-2-2012 έφεση των εναγόντων, να απορριφθεί ως κατ' ουσία αβάσιμη. Η δικαστική δαπάνη των εφεσίβλητων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας πρέπει να επιβληθεί σε βάρος των ηττηθέντων εκκαλούντων (άρθρα 178, 183 και 591 παρ. 1 ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

1^ο λόγος

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Συνεκδικάζει τις από 13-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. 1069/14-2-2012) και από 28-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. 1490/1-3-2012) εφέσεις.

Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων την από 13-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. 1069/14-2-2012) έφεση.

Δέχεται τυπικά την έφεση και απορρίπτει αυτήν κατ' ουσία.

Επιβάλλει σε βάρος των εκκαλούντων τη δικαστική δαπάνη των εφεσίβλητων του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, την οποία ορίζει σε εξακόσια (600) ευρώ.

Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων την από 28-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. 1490/1-3-2012) έφεση.

Δέχεται τυπικά και ουσιαστικά εν μέρει την από 28-2-2012 (αριθμ. εκθ. κατ. 1490/1-3-2012) έφεση των εναγόμενων κατά των εναγόντων και κατά της υπ' αρ. 153/2012 οριστικής απόφασης του

